

Εργαλείο 5. Πολιτισμικές διαφορές, έθιμα και πεποιθήσεις

Image by Gerd Altmann from Pixabay. <https://pixabay.com/illustrations/integration-welcome-shaking-hands-1777536/>

Σύνοψη

Η θρησκεία, η κουλτούρα, οι πεπιοθήσεις και τα εθνικά έθιμα μπορούν να επηρεάσουν τον τρόπο με τον οποίο τα ηλικιωμένα άτομα αντιλαμβάνονται τις έννοιες της υγείας, το πώς φροντίζουν την υγεία τους και πώς λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με την υγεία τους. Χωρίς την κατάλληλη εκπαίδευση, οι επαγγελματίες υγείας μπορεί να παρέχουν συμβουλές χωρίς να αντιλαμβάνονται πώς οι πεπιοθήσεις που αφορούν την υγεία και οι πολιτισμικές πρακτικές επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο προσλαμβάνεται η συμβουλή. Κάνοντας ερωτήσεις για τη θρησκεία, την κουλτούρα και τα έθιμα των ατόμων, οι επαγγελματίες υγείας καταφέρνουν να ενισχύσουν τη συμμετοχή των ηλικιωμένων ατόμων, ώστε να σχεδιάσουν από κοινού θεραπευτικά σχέδια που να είναι σύμφωνα με τις αξίες των ατόμων.

ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Ακολουθούν ορισμένα παραδείγματα για το πώς η θρησκεία, η κουλτούρα και τα έθιμα μπορούν να επηρεάσουν τον τρόπο με τον οποίο αλληλεπιδρούν οι ασθενείς σας μαζί σας.

- **Πεπιοθήσεις για την υγεία:** Σε ορισμένους πολιτισμούς, οι άνθρωποι πιστεύουν ότι το να μιλάμε για μια πιθανή κακή έκβαση στην υγεία θα προκαλέσει αυτήν ακριβώς την έκβαση.
- **Έθιμα για την υγεία:** Σε κάποιες κουλτούρες, τα μέλη της οικογένειας διαδραματίζουν μεγάλο ρόλο στη λήψη αποφάσεων για την υγειονομική φροντίδα.
- **Φυλετικά έθιμα:** Οι διαφορετικοί ρόλοι γυναικών και ανδρών στην κοινωνία μπορεί να καθορίσουν ποιος παίρνει αποφάσεις σχετικά με την αποδοχή και την τήρηση ιατρικών θεραπειών.
- **Θρησκευτικά πιστεύω:** Η θρησκευτική πίστη και οι πνευματικές πεπιοθήσεις μπορεί να επηρεάσουν τον τρόπο αναζήτησης υγειονομικής φροντίδας και την προθυμία των ανθρώπων να δεχτούν συγκεκριμένες θεραπείες ή αλλαγές συμπεριφοράς.

■ ■ **Διατροφικά έθιμα:** Οι διατροφικές συμβουλές που σχετίζονται με ασθένειες θα είναι δύσκολο να τηρηθούν εάν δεν ανταποκρίνονται στις τροφές ή τις μεθόδους μαγειρέματος που χρησιμοποιεί ο ασθενής.

■ ■ **Διαπροσωπικά έθιμα:** Η επαφή με το βλέμμα ή το σωματικό άγγιγμα είναι αναμενόμενα/φυσιολογικά σε ορισμένες κουλτούρες και ακατάλληλα ή προσβλητικά σε άλλες.

Μάθετε από τα ηλικιωμένα άτομα

■ ■ **Ρωτήστε με σεβασμό τα ηλικιωμένα άτομα** για τις πεπειθήσεις και τα έθιμά τους σε σχέση με την υγεία, και σημειώστε τις απαντήσεις τους στα ιατρικά αρχεία τους. Συνυπολογίστε τις πολιτισμικές αξίες των ασθενών μέσα στο πλαίσιο της φροντίδας υγείας. Για παράδειγμα:

«Υπάρχει κάτι που θα έπρεπε να γνωρίζω για την κουλτούρα σας, τις πεπειθήσεις σας ή τις θρησκευτικές σας πρακτικές που θα με βοηθήσει να σας παρέχω καλύτερη φροντίδα;»

«Υπάρχουν διατροφικοί περιορισμοί που πρέπει να λάβουμε υπόψη κατά την κατάρτιση ενός διατροφικού πλάνου για την απώλεια βάρους;»

«Η πάθησή σας είναι πολύ σοβαρή. Κάποιοι άνθρωποι θέλουν να ξέρουν τα πάντα σε σχέση με την ασθένειά τους, ενώ άλλοι θέλουν να μαθαίνουν τα πιο σημαντικά, αλλά όχι όλες τις λεπτομέρειες απαραίτητα. Εσείς πόσα θα θέλατε να γνωρίζετε; Υπάρχει κάποιος άλλος που θα θέλατε να του μιλήσω για την πάθησή σας;»

«Πώς ονομάζετε την ασθένειά σας και τι νομίζετε ότι την προκάλεσε;»

«Δέχεστε συμβουλές από παραδοσιακούς θεραπευτές;»

■ **Αποφύγετε τα στερεότυπα** με βάση το θρησκευτικό ή πολιτιστικό υπόβαθρο. Κατανοήστε ότι κάθε άτομο είναι μοναδικό και μπορεί να συμμορφώνεται ή και όχι, με ορισμένες πολιτισμικές πεποιθήσεις ή πρακτικές που είναι συνήθειες στην κουλτούρα του. Το να ρωτάτε τους ηλικιωμένους ασθενείς σχετικά με τις πεποιθήσεις και τον τρόπο ζωής τους είναι ο καλύτερος τρόπος να βεβαιωθείτε ότι ξέρετε πώς μπορούν οι αξίες τους να επηρεάσουν τη φροντίδα τους.

■ **Λάβετε υπόψη σας εάν η υπηρεσία σας βρίσκεται σε αστικό, ημι-αστικό ή αγροτικό περιβάλλον και τις ιδιαίτερες ανάγκες του πληθυσμού σας εκεί.** Διαφορετικές συνήθειες σχετικά με την υγεία και τον τρόπο επικοινωνίας με τους επαγγελματίες υγείας, μπορούν να αναπτυχθούν σε διαφορετικές περιοχές της ίδιας χώρας. Αυτές τις πληροφορίες είναι χρήσιμο να τις συγκεντρώσετε ώστε να γνωρίζετε ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος παρέμβασης στη δική σας περιοχή για να βοηθήσετε τους ασθενείς σας.

Μάθετε από άλλες πηγές.

■ **Οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί (Εταιρείες Αλτσχάιμερ), Κέντρα Κοινότητας, Κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων, ιστοσελίδες των Δήμων, εκπαιδευτικά προγράμματα για πολιτισμική εκπαίδευση στην ελληνική γλώσσα και κοινότητες μεταναστών και διαφορετικών εθνοτήτων** μπορούν συχνά να παρέχουν πληροφορίες και υποστήριξη ώστε να είναι η υπηρεσία σας πιο «φιλικό προς τις άλλες κουλτούρες».

•• Προσκαλέστε ένα μέλος μιας συγκεκριμένης πολιτισμικής ομάδας σε μια συνάντηση προσωπικού και να μοιραστεί παρατηρήσεις σχετικά με το πώς οι πολιτισμικές πεποιθήσεις μπορεί να επηρεάσουν την φροντίδα υγείας.

•• Προσκαλέστε έναν ειδικό για να πραγματοποιήσει ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση σχετικά με την πολιτισμική επάρκεια.

■ **Ενσωματώστε την πολιτισμική επάρκεια στον προσανατολισμό και σε άλλα εκπαιδευτικά προγράμματα.** Εκμεταλλευτείτε κάθε ευκαιρία για να ενσωματώσετε την πολιτισμική επάρκεια σε όλες τις εκπαιδευτικές σας δραστηριότητες.

■ ■ **Χρησιμοποιήστε άτυπους διερμηνείς (εθελοντές, οικογένεια, φίλοι).** Οι διερμηνείς μπορούν να εξαλείψουν τα γλωσσικά εμπόδια καθώς και να βοηθήσουν εσάς και χρήστες των υπηρεσιών υγείας να αποφεύγετε παρεξηγήσεις λόγω πολιτισμικών διαφορών.

Βοηθήστε το προσωπικό να μάθει ο ένας από τον άλλον

Για να ευαισθητοποιήσετε το προσωπικό σας σχετικά με την πολιτισμική επάρκεια, θα μπορούσατε να:

■ ■ Ενθαρρύνετε το προσωπικό να ολοκληρώνει [διαδίκτυακά εκπαιδευτικά προγράμματα](#) για την πολιτισμική επάρκεια και να μοιράζεται τις νέες γνώσεις στη διάρκεια μιας συνάντησης προσωπικού.

Παρακολουθήστε την Πρόοδό σας

Πριν από την εφαρμογή αυτού του εργαλείου, μετρήστε τον αριθμό των μελών του προσωπικού που έχουν ολοκληρώσει μια εκπαιδευτική συνεδρία πολιτισμικής επάρκειας.

Σε τακτική βάση, επιλέξτε τυχαία ορισμένα ιατρικά αρχεία και δείτε σε τι ποσοστό περιέχει σημειώσεις που αφορούν την κουλτούρα, τα έθιμα ή τις πεποιθήσεις του χρηστών των υπηρεσιών υγείας.